CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.4r-479/2024 Judecătoria Bălţi
Sediul Făleşti
Judecător Holban R.

D E C I Z I E
În numele Legii

24 iulie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa:
Preşedinte, judecător Rotaru Ala
Judecătorii Burdeniuc Ruslana, Puşca Dumitru

Judecînd în ordine de recurs, fără prezenţa părţilor, recursul declarat de avocatul Gherman Oleg în interesele lui Bortă Victor împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 27.05.2022 în cauza contravenţională în baza art.335 Cod Contravenţional;

Ţinînd cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

C O N S T A T Ă:

La data de 15.03.2022 de către agentul constatator din cadrul OSS a SP nr.5 a Inspectoratului de Poliţie Făleşti în privinţa lui Bortă Victor a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie în baza art.335 Cod Contravenţional.

Materialele acumulate au fost remise în adresa Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti pentru examinare conform competenţei potrivit dispoziţiilor art.395 Cod Contravenţional.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 27.05.2022 Bortă Victor a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenţiei prevăzute de art.335 Cod contravenţional, cu aplicarea sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă în mărime de 18 (optsprezece) unităţi convenţionale, ce constituie 900 (nouă sute) lei.

S-a explicat lui Bortă Victor că potrivit prevederilor art.34 al.(3) Cod contravenţional, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a prezentei hotărâri. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

Instanţa de fond a reţinut, că Bortă Victor, în perioada anilor 2014-2021 a prelucrat 2 ha de teren agricol ce aparţine Primăriei comunei *****, raionul Făleşti, situat în blocul 104 extravilanul satului ***** contrar voinţei APL (samovolnic) neachitând impozitele stabilite, exercitând astfel în mod arbitrar un drept presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislaţie, cauzând o pagubă în sumă de 13874,27 lei.

La data de 13.06.2024 împotriva hotărîrii în cauză a declarat recurs avocatul Gherman Oleg în interesele lui Bortă Victor, care în motivarea recursului indică că:

-la pronunţarea hotărîrii instanţa de fond a constatat că Bortă Victor, în perioada anilor 2014-2021, a prelucrat 2 ha de teren agricol ce aparţine Primăriei com.Horăşti r-l Făleşti, situat în blocul 104, extravilanul sat.Horăşti, contrar voinţei APL (samovolnic) neachitînd impozitele stabilite, exercitînd astfel în mod arbitrar un drept presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislaţie, cauzînd o pagubă în sumă de 13 874,27 lei;

-de fapt în viziunea recurentului faptele s-au produs altfel şi anume, că la 06.09.2002 între tatăl său Bortă Victor Gheorghe, care a decedat în anul 2013 şi Primăria sat.Horăşti r-l Făleşti a fost încheiat un contract de schimb a terenurilor agricole nr.6144, care a fost autentificat notarial, iar de către primărie a fost înregistrat la Oficiul cadastral. Temei pentru încheierea acestui contract de schimb a fost cererea cet.Bortă V.Gh. şi decizia Consiliului local al primăriei com.Horăşti r-l Făleşti nr.07 din 22.07.2002, prin care s-a decis schimbul de terenuri. Ca rezultat al încheierii contractului de schimb, în proprietatea dlui Bortă Victor Gheorghe a trecut terenul agricol cu suprafaţa de 1,68 ha cu nr. cadastral *****, iar în proprietatea primăriei ***** a trecut terenul agricol cu suprafaţa totală egală cu 1,6802 ha, compus din 14 sectoare, la fel fiecare din ele deţinînd numere cadastrale. După decesul tatălui său Bortă Victor Gheorghe, din anul 2013 Bortă Victor***** a acceptat tăcit moştenirea 1/2 cotă parte a averii tatălui său care a deţinut-o în timpul vieţii, respectiv 1/2 cotă parte aparţine mamei sale, ca avere comună în devălmăşie dobîndită în timpul căsătoriei, iar de îngrijire, prelucrare a acestui teren de 1,68 ha şi nicidecum 2 ha se ocupa feciorul Bortă V.V., astfel nicidecum nu putea fi dat în arendă acest sector de teren, deoarece nu constituie proprietatea Primăriei;

-despre examinarea prezentei cauze contravenţionale în judecată nu a cunoscut, la fel nu a primit nici o copie a hotărîrii de judecată, deoarece periodic în acel timp se afla peste hotarele Republicii Moldova;

-analizînd argumentele instanţei, mersul examinării cauzei precum şi soluţia instanţei, consideră că hotărîrea primei instanţe este ilegală şi neîntemeiată din următoarele considerente:

-instanţa de fond nu a respectat procedura de citare a părţilor, a judecat cauza contravenţională evitând citarea repetată şi cea publică, încălcînd prevederile art.466 al.(1) lit.c) Cod Contravenţional RM;

-la capitolul aprecierea instanţei se motivează prin următorul text: vinovăţia lui Bortă Victor a fost dovedit prin probele scrise din dosar, fără măcar să dea apreciere contractului de schimb, că primăria nu mai era proprietar a aceluia teren, dar de facto era Bortă Victor şi mama sa. Despre faptul existenţei unei astfel de hotărîri recurentul a aflat de la inspectorul de sector la 04.06.2024, care i-a comunicat că are de achitat o amendă judecătorească, fapt pentru că la 05.06.2024 a solicitat Judecătoriei Bălţi (sediul Făleşti), eliberarea copiei hotărîrii şi prezentarea spre cunoştinţă a dosarului contravenţional. Prezentul recurs se consideră depus în termen, deoarece hotărîrii nominalizate, recurentul a aflat de la inspectorul de sector la 04.06.2024, iar termenul de atac cu recurs este de 15 zile;

Solicită repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia, suspendarea executării hotărîrii conform prevederilor art.469 al.(2), art.470 al.(1) Cod Contravenţional şi casarea hotărîrii Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 27.05.2022, dat fiind că nu este legală şi întemeiată.

Potrivit ar.471 al.(1) Cod Contravenţional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor, al.(2) stipulând, că instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.

Procedura înştiinţării legale a participanţilor la proces în temeiul art.471 al.(1) şi art.471 al.(2) Cod Contravenţional a fost executată, cu explicarea participanţilor dreptului de a depune referinţă pe marginea recursului declarat.

La cauză referinţe de către participanţii la proces nu au fost depuse.

Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei contravenţionale, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursul declarat urmează a fi considerat ca fiind depus în termen.

Astfel, materialele cauzei denotă faptul, că Bortă Victor nu a fost prezent la judecarea cauzei şi în şedinţa de judecată din data de 27.05.2022, cînd s-a adoptat şi pronunţat hotărîrea pe cauză.

Copia hotărîrii Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 27.05.2022 a fost expediată în adresa lui Bortă Victor la data de 31.05.2022 (f.d.44), dar potrivit avizului anexat la materialele cauzei contravenţionale, avizul a fost remis în adresa instanţei ca fiind nerecepţionat şi cu inscripţia „plecat" (f.d.47).

Respectiv, la 05.06.2024 Bortă Victor a încheiat contract de asistenţă juridică cu avocatul Gherman Oleg, fapt confirmat prin mandatul avocaţial seria MA nr.1780187 (f.d.50).

Avocatul Gherman Oleg a făcut cunoştinţă cu materialele cauzei contravenţionale în privinţa lui Bortă Victor în baza art.335 Cod Contravenţional la 05.06.2024 (f.d.49), iar recursul a fost declarat de avocat în interesele lui Bortă Victor la 13.06.2024.

În asemenea circumstanţe Colegiul apreciază, că recursul urmează a fi considerat ca fiind depus în termen, dat fiind că s-a constatat că întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Totodată Colegiul penal indică, că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii contestate şi trimiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

Conform art.473 al.(1) pct.2) lit.c) Cod Contravenţional al RM după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: 2) *admite recursul, casînd hotărîrea atacată, şi dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă.*

Potrivit art.462 al.(1) Cod Contravenţional, hotărîrea judecătorească va fi legală, întemeiată şi motivată.

Potrivit art.466 lit.c) Cod Contravenţional, *hotărîrile judecătoreşti contravenţionale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în cazul, în care cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părţi sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înştiinţa instanţa despre imposibilitate.*

Din materialele cauzei prezentate pentru verificarea legalităţii hotărîrii adoptate rezultă, că cauza a fost judecată în lipsa lui Bortă Victor, instanţa de fond dispunînd examinarea cauzei în lipsa acestuia, indicând că Bortă Victor, care a fost legal citat (f.d.28-29), nu s-a prezentat în şedinţă de judecată nemotivat şi drept urmare, instanţa în temeiul art.455 al.(3) Cod Contravenţional, a dispus examinarea cauzei în lipsa sa.

Astfel, instanţa a considerat că a întreprins toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.382 Cod contravenţional.

Instanţa de recurs constată însă, că de fapt Bortă Victor nu a fost înştiinţat legal pentru şedinţa de judecată din 27.05.2022, la materialele cauzei nefiind anexate în acest sens dovezi de citare legală a lui Bortă Victor conform prevederilor art.382 Cod Contravenţional.

Or, Colegiul penal indică, că deşi Bortă Victor a fost citat pentru şedinţa din 27.05.2022 cu aviz de recepţionare a citaţiei, citaţia nu a fost recepţionată de către ultimul, avizul fiind remis în adresa instanţei cu inscripţia „refuzat" (f.d.28-29).

În sensul expus Colegiul penal se conduce şi de prevederile art.455 al.(1) Cod Contravenţional RM, potrivit căruia şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale are loc cu citarea părţilor, în modul prevăzut de prezentul cod.

Conform art.382 al.(1) Cod Contravenţional citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional.

Potrivit art.382 al.(2) Cod Contravenţional, citarea se face prin invitaţie scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poştă. Citarea se poate face şi prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, poştă electronică ori prin orice alt sistem de mesagerie electronică în cazul în care autoritatea dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citaţia a fost primită.

Potrivit art.382 al.(4) Cod Contravenţional, persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicat în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicînd motivul, precum şi să convină data şi ora cînd se va putea prezenta.

La fel conform art.239 al.(1) Cod Procedură Penală al RM se indică că citaţia se înmînează personal celui citat, care va semna dovada de primire.

La părerea Colegiului penal, respectarea acestor prevederi legale urmau a fi verificate de instanţa de fond, fapt ce nu a fost realizat, astfel se constată încălcarea prevăzută de art.6 CEDO „Dreptul la un proces echitabil", nefiind prezentă la materialele cauzei contravenţionale dovada citării legale a lui Bortă Victor, care a fost lipsit de posibilitatea de a se expune şi de a-şi argumenta poziţia sa la examinarea cauzei în şedinţa de judecată, precum şi să-şi expună poziţia asupra cauzei.

Examinarea cauzei în lipsa lui Bortă Victor şi fără dovada înştiinţării legale nu reprezintă altceva decît încălcarea principiilor contradictorialităţii, egalităţii şi disponibilităţii părţilor de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziţie defavorabilă partea absentă.

Prin examinarea cauzei în lipsa lui Bortă Victor, instanţa de fond a derogat de la prevederile art.6 din CEDO, potrivit căruia, orice persoană are dreptul la judecarea pricinii în mod echitabil ceea ce implică, inclusiv o procedură contradictorie şi egalitatea armelor în proces. Respectarea principiului egalităţii armelor presupune că fiecare participant a procesului trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza într-o situaţie egală, în raport cu adversarul său, astfel încât între părţi să se menţină un echilibru corect.

În virtutea principiului contradictorialităţii, se îngăduie părţilor din proces să participe în mod activ şi egal la prezentarea, argumentarea şi dovedirea drepturilor lor în cursul desfăşurării procesului, dar şi să discute şi să combată susţinerile făcute de fiecare dintre ele

şi să-şi exprime opinia asupra iniţiativelor instanţei în scopul stabilirii adevărului şi al pronunţării unei hotărâri legale şi temeinice. Dreptul la un proces echitabil presupune şi posibilitatea rezonabilă a oricărei părţi de a expune cauza sa instanţei de judecată, în condiţii care să nu o dezavantajeze faţă de partea adversă, ceea ce se realizează prin asigurarea dreptului său la apărare.

Domeniul contravenţional a fost asimilat „acuzaţiilor în materiale penală", în înţelesul art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în materia contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil.

Eroarea admisă de către instanţa de fond nu poate fi corectată în prezenta procedură, deoarece instanţa de recurs nu este abilitată cu atribuţii de a judeca cauza, împrejurare ce impune soluţia privind casarea hotărîrii, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

Reeşind din cele expuse, Colegiul penal consideră necesar de a casa hotărîrea instanţei de fond, cu trimiterea cauzei la o nouă examinare, în cadrul căreia instanţa de fond urmează să ţină cont de cele enunţate, să citeze legal părţile şi în dependenţă de circumstanţele constatate de a pronunţa o hotărîre în strictă conformitate cu prevederile legii.

Conducîndu-se de art.473 al.(1) pct.2) lit.c) Cod Contravenţional RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi –

D E C I D E:

Admite recursul declarat de avocatul Gherman Oleg în interesele lui Bortă Victor împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 27.05.2022 în cauza contravenţională în baza art.335 Cod Contravenţional, hotărîre care se casează şi se dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă, în alt complet de judecată.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Puşca Dumitru